

UTRIKESUTSKOTTETS BETÄNKANDE 14/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av ramavtalet om vittomspännande partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan, och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 3 juni 2014 regeringens proposition om godkännande av ramavtalet om vittomspännande partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan, och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

(RP 68/2014 rd) till utrikesutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- enhetschef Sami Leino, ambassadråd Elina Poikonen och administrativ utrikessekreterare Marita Meranto, utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner det i juni 2012 ingångna ramavtalet om vittomspännande partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan, samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.

Ramavtalet om partnerskap och samarbete med Socialistiska republiken Vietnam är till sin karaktär ett blandat avtal som både innehåller bestämmelser som hör till medlemsstaternas behörighet och bestämmelser som hör till Europe-

iska unionens behörighet. Avtalet är det första med Vietnam ingångna bilaterala avtalet och det ersätter samarbetsavtalet från 1980 mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och de Sydostasiatiska nationerna å andra sidan, som 1999 utvidgades till att omfatta Vietnam.

Avtalet är ett vidsträckt samarbetsavtal som innehåller bestämmelser om formerna för politiskt, ekonomiskt och sektorbaserat samarbete samt dialog. Avtalet omfattar samarbete bland annat inom områdena miljö och klimatförändringar, energi, vetenskap och teknologi samt sjö-

och flygtrafik. Avtalet innehåller rättsligt bindande åtaganden som är centrala för Europeiska unionens utrikespolitik, bland annat bestämmelser om mänskliga rättigheter, icke-spridning av vapen, bekämpning av terrorism, internationella brottnålsdomstolen, migration och beskattning. I avtalet ingår ett avsnitt om utvecklingssamarbete och ett avsnitt om handelssamarbete.

Avtalet avses träda i kraft den första dagen i den månad som följer på den dag då den senare parten har underrättat den andra parten om att de rättsliga förfaranden som krävs för godkännande av avtalet har slutförts. Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Det centrala syftet med det aktuella ramavtalet är att stärka ett övergripande partnerskap. Avtalet är inte ett handelsavtal, men innehåller också bestämmelser om handelssamarbete. Ur EU:s synvinkel är avtalets viktigaste delområden bland annat säkerhet, inrikesfrågor, mänskliga rättigheter och migration. Avtalet syftar till att utveckla samarbetet i olika politiska, sociala och ekonomiska frågor och att intensifiera samarbetet mellan EU och Vietnam såväl i regionala som också i internationella sammanhang. Avtalet omfattar de politiska standardklausulerna om de mänskliga rättigheterna, minskning av massförstörelsevapen, handelsvapen och lätta vapen, Internationella brottnålsdomstolen och bekämpning av terrorism.

Det förs som bäst frihandelsförhandlingar mellan Europeiska unionen och Vietnam. I det sammanhanget har utskottet i sitt uttalande UtUX 5/2014 rd hänvisat till sina ställningstaganden gällande målen för och betydelsen av EU:s handelspolitik (UtUU 1/2014 rd och UtUU 2/2014 rd) och ser det som viktigt att avtalsförhandlingarna framskrider snabbt. Utskottet betonar att stråvan bör vara att under förhandlingarnas gång aktivt främja en hållbar utveckling och stärkandet av de internationella mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheterna inom arbetslivet.

Utrikesutskottet har framhävt att Asiens politiska och ekonomiska tyngd ökar och anser det viktigt att EU stärker sina partnerskap med länderna i regionen. EU är en viktig handelspartner för Vietnam, under de senaste åren särskilt som

destinationsregion för exporten. Vietnams export till EU har de senaste åren uppgått till cirka 15,8 miljarder euro. EU:s export till Vietnam är en aning mindre, men EU är ändå största icke-asiatiska importregion. Handeln mellan Finland och Vietnam har under de senaste åren visat en moderat ökning. Vanligtvis har handeln visat ett överskott för Finland: värdet på den bilaterala handeln uppgick 2012 till 213 miljoner euro, varav den finländska exportens värde var 74 miljoner euro.

Det är enligt utskottet viktigt att beslutsamt öppna en politisk dialog och följa upp hur olika klausuler i avtalet verkställs. Utskottet ansåg i sitt utlåtande UtUX 5/2010 rd det viktigt att klausulerna om de mänskliga rättigheterna och massförstörelsevapen utgör väsentliga delar av avtalet. Respekten för de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen samt förhindrandet av spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen är väsentliga delar av avtalet. En avtalspart kan ensidigt avbryta tillämpningen av avtalet om en väsentlig del av avtalet inte följs. Utskottet gör den rent generella iakttagelsen i sammanhanget att det faktum att olika klausuler, exempelvis om att respektera mänskliga rättigheter, bekämpa terrorism och hindra spridning av massförstörelsevapen, skrivs in i unionens samtliga avtal liksom även den praktiska tillämpningen av klausulerna kräver systematisk uppföljning för att trovärdigheten i unionens politik inte ska bli lidande.

Sammantaget anser utskottet propositionen vara behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

*godkänner avtalet i propositionen, till
den del det ingår i Finlands behörighet
och*

Helsingfors den 21 oktober 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Timo Soini /saf
vordf. Pertti Salolainen /saml
medl. Jörn Donner /sv
Timo Heinonen /saml
Ilkka Kanerva /saml
Ilkka Kantola /sd
Saara Karhu /sd
Katri Komi /cent

Johannes Koskinen /sd
Annika Lapintie /vänst
Maria Lohela /saf
Tom Packalén /saf
Juha Sipilä /cent
Jutta Urpilainen /sd
ers. Pia Kauma /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Svinhufvud.